

ปัญหาในการปรับบทโทษ

กรณีข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ

นายพิชัย เพ็งผ่อง^๑

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๐๗ บัญญัติว่า

ห้ามผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เพื่อเสพ

การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕ หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ในปริมาณเล็กน้อยซึ่งไม่เกินปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ

โดยกฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งแก้ไขปริมาณยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ กรณีแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน กำหนดไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (ก) ของ (๑) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. ๒๕๖๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(ก) แอมเฟตามีน (amphetamine หรือ amfetamine) มีปริมาณไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (จ) ของ (๑) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. ๒๕๖๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(จ) เมทแอมเฟตามีน (methamphetamine หรือ metamfetamine) มีปริมาณไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม หรือในกรณีที่เป็นเกล็ด ผง ผลึก มีน้ำหนักสุทธิไม่เกินยี่สิบมิลลิกรัม”

ปัญหาว่า การมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเกินกว่าปริมาณที่กำหนดตามกฎหมายฯ โดยข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ จะต้องปรับบทโทษในความผิดฐานใด?

^๑ ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

ในเรื่องนี้ มีความเห็นแตกออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายแรก เห็นว่า การกระทำความผิดฐานมีความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๙๐ ซึ่งต้องด้วยบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง ส่วนอีกฝ่าย เห็นว่า เมื่อการกระทำความผิดฐานมีความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ กรณีย่อมเป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่าย อันเป็นความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษตามนิยามของประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ ทั้งนี้ ความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวต่างก็เป็นความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด และถูกบัญญัติเป็นความผิดไว้ในมาตราเดียวกัน

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การตีความทั้งสองแนวดังกล่าวยังทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายด้วยกันทั้งสิ้น กล่าวคือ หากปรับบทลงโทษเป็นความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จะทำให้ไม่สามารถรับฟังต่อไปได้ว่า การกระทำความผิดด้วยเหตุฉกรรจ์ “การกระทำเพื่อการค้า” ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๑) เพราะการกระทำเพื่อการค้า ต้องเป็นการมีไว้เพื่อจำหน่ายในเบื้องต้นก่อน ซึ่งเป็นความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ ตามนิยามคำว่า “จำหน่าย” ของประมวลกฎหมายยาเสพติดด้วย ในทางกลับกัน หากปรับบทลงโทษเป็นความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย อันถือเป็นความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ จะทำให้ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเกิดขึ้นได้ยาก เพราะเมื่อรับฟังข้อเท็จจริงว่า การกระทำของจำเลยมิได้เป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๖๔ แล้ว จะกลายเป็นการมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย อันเป็นความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษไปเสียทุกเรื่อง ซึ่งน่าจะไม่ใช่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายยาเสพติด

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

แผนกคดียาเสพติดในศาลฎีกา

กรณีจึงมีปัญหาตามมาว่า เมื่อเป็นดังนี้ ความผิดฐานมีไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๙๐ จะใช้ปรับบทลงโทษได้ในกรณีใดบ้าง? เห็นว่า ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต น่าจะเป็นกรณีข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่า จำเลยมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อเสพ ขณะเดียวกันก็ไม่ปรากฏพฤติการณ์ว่าเป็นการมีไว้เพื่อจำหน่าย แต่เป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองในลักษณะกลาง ๆ ระหว่างการมีไว้เพื่อเสพกับการมีไว้เพื่อจำหน่าย โดยสภาพของความผิด ยาเสพติดของกลางต้องมีปริมาณไม่มากนัก ซึ่งภายหลังจากประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้บังคับมาได้ระยะหนึ่ง และมีปัญหาในการตีความเรื่องนี้ ผู้เขียนได้มีโอกาสนพุดคุยกับผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กระทรวงยุติธรรม ที่รับผิดชอบการร่างกฎหมายฉบับนี้ ก็ได้ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

อนุญาต ตามมาตรา ๕๐ เป็นความผิดที่อยู่ระหว่างฐานมิไว้ในครอบครองเพื่อเสพ กับฐานมิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (ความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ) โดยเป็นแนวคิดใหม่ในการบัญญัติฐานความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด อย่างไรก็ตาม การตีความเช่นนี้จะทำให้ความผิดฐานมิยาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ถูกตีกรอบให้เป็นความผิดที่ร้ายแรงน้อยกว่าอีก ๔ ฐาน ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ ด้วยกัน คือ ผลิต/นำเข้า/ส่งออก/จำหน่าย และไม่สามารถปรับบทลงโทษในเหตุการณ์ “การกระทำเพื่อการค้า” ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๑) รวมทั้งเหตุการณ์ “การกระทำที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป” ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสาม (๒) ได้โดยปริยาย ทำให้เกิดความลักลั่นกันอยู่ ดังนั้น จึงต้องรอดูแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในปัญหาเรื่องนี้ต่อไป

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

กันยายน ๒๕๖๘

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

ศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา

แผนกคดีอาญาคดีในศาลฎีกา